

DE VONDST VAN DE MAAND

N.C. Kerkhoff

Voor veel verzamelgebieden is de vondst van een mammoetkies niet bijzonder. In Nederlandse collecties zoogdierfossielen vormen mammoetkiezen vaak de basis van het bezit en soms zijn bijna alle elementen van het gebit daarin terug te vinden.

"Bijna alle", want de allereerste kies van de tijdens het leven van de mammoet geproduceerde 6 kiezen in elke kaakhelft ontbreekt dan. Voor zover bekend is er slechts één zo'n kiesje, de eerste melkkies of dp2, geregistreerd en wel in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden. Dit kiesje werd in de vijftiger jaren op een schelphoop bij de voormalige schelpkalkbrandery in Brielle gevonden door ons lid H. Apon uit Spijkenisse. Het materiaal was afkomstig van de schelpenzuiger Marie, die in de Westerschelde bij Ellewoutsdijk jarenlang werkzaam was.

In december 1992 vond mijn vrouw op één van onze zoektochten op de Maasvlakte een fraai melkkiesje, dat een dp2 uit de onderkaak van een mammoet bleek te zijn.

Het betreft een volkomen gaaf exemplaar, waarvan de lamellen nog niet zijn aangekauwd; het is dus een kiesje van een zeer jong zogend dier. De lamelformule $x3x$ duidt op de aanwezige voorste en achterste talon (x), waartussen zich 3 lamellen bevinden.

De wortels zijn aan de basis afgebroken.

De totale lengte (inclusief de talons) bedraagt 15.82 mm, de kroon is 15.53 mm hoog. De anterieure breedte is 8.22 mm (gemeten aan de basis van de voorste lamel) en de posterieure breedte is 11.13 mm (gemeten aan de basis van de 3e lamel). Door het feit, dat het kiesje niet is aangekauwd kan de emalldikte niet worden gemeten.

Deze vondst werd in onze collectie onder nummer RM 5382 opgenomen.

Figuur 1a toont de "vlakke" zijde, voor mammoeten het kenmerk voor de linguale (tong) zijde. Figuur 1b toont de bollere (wang) zijde.

Uit deze gegevens kan worden vastgesteld, dat we te maken hebben met een kiesje uit de rechter onderkaak.

Adres van de auteur:

Niek Kerkhoff
Nieuwe Damlaan 557
3119 AM Schiedam

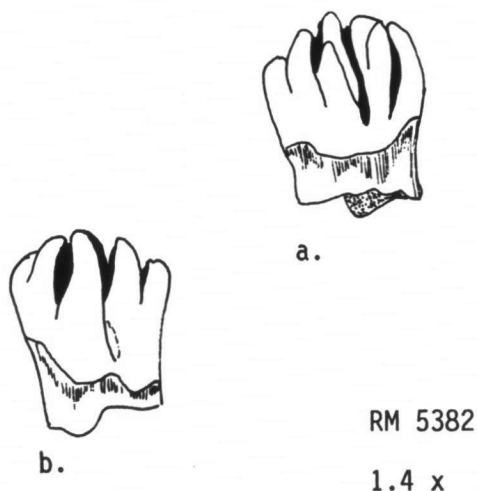


Fig. 1 a: Linguale zijde dp2 *M. primigenius*
b: Buccale zijde dp2 *M. primigenius*

Fig. 1 a: Lingual view of dp2 *M. primigenius*
b: Buccal view of dp2 *M. primigenius*